

Bortom transformativa avtal: ett forskarperspektiv

Gustav Nilsonne

2023-03-17

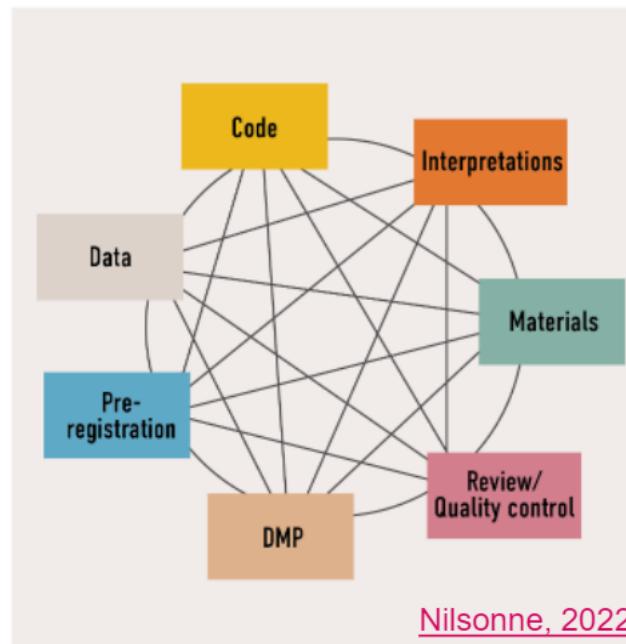
@GustavNilsonne

Tidskriftsartikeln som artefakt

Digitala forskningsobjekt

[Nilsonne, 2022](#)

- Statisk
- Läslig för en människa
- Alla som bidrar är författare
- Publicering tar månader till år
- Slutet granskning
- Dyrt

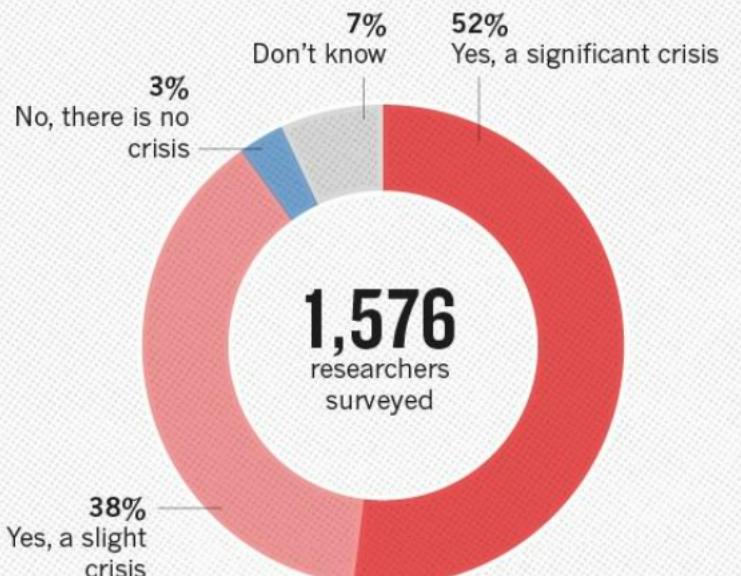
- Dynamisk, uppdateringsbar
- Maskinläsbar
- Bidrag i olika roller
- Omedelbar publicering
- Öppen granskning
- Billigt eller avgiftsfritt

Forskningens ekosystem

- Forskares meritvärdering mäts i publiceringar
- "Prestigeekonomi" där forskare, redaktörer, lärda samfund, förlag mfl interagerar
- Många artiklar skrivs för att publiceras snarare än för att läsas

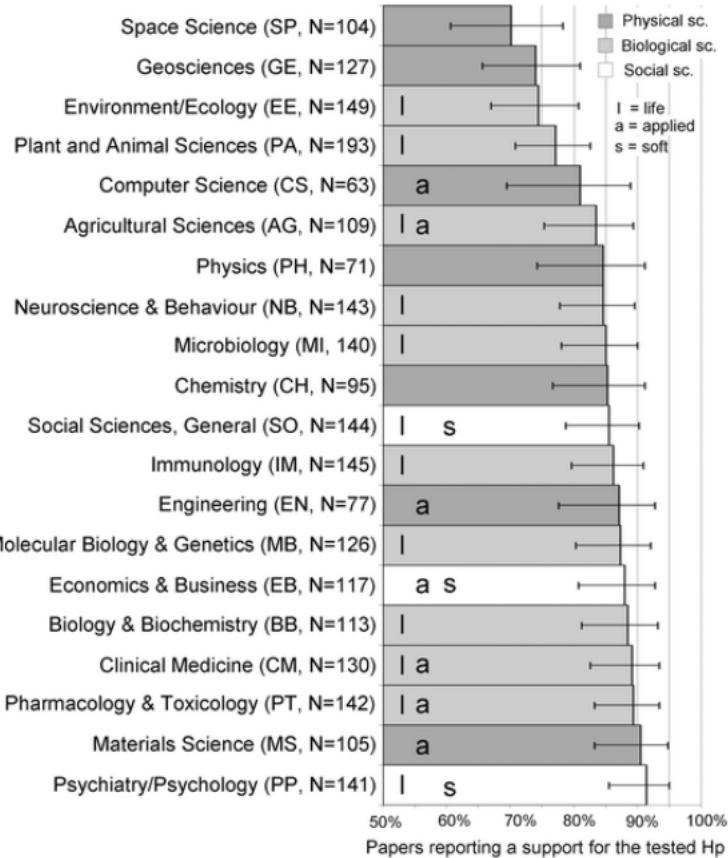

IS THERE A REPRODUCIBILITY CRISIS?

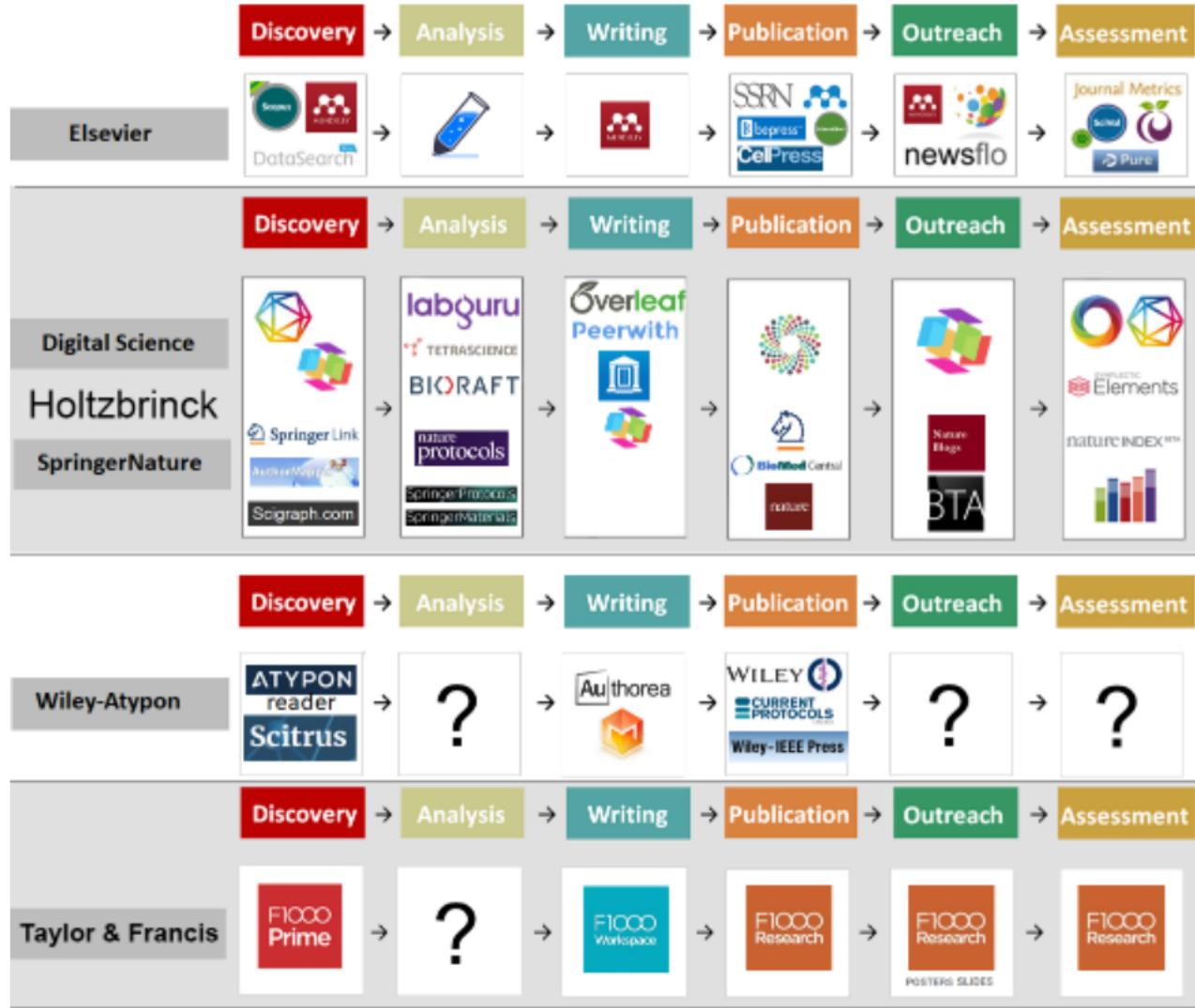

©nature

[Baker, 2016](#)

[Fanelli, 2010](#)

[Brembs et al. 2022](#)

Vägen till full öppen tillgång – några utmaningar

- Den vetenskapliga tidskriften som samlingspunkt för en forskargemenskap
- Tidskrifters roller utöver att publicera originalartiklar – intraprofessionell debatt, utbildning med mera
- Stor enighet om att impaktfaktorer och dylikt är dåliga surrogatmått för forskningens genomslag och kvalitet – men välutvecklade alternativ saknas
- Skilda publiceringstraditioner i olika forskningsfält/discipliner – till exempel tidskriftsartiklar kontra monografier

Några önskemål ur forskarperspektiv

- Bevara den akademiska friheten
- Inga direkta publiceringsavgifter
- ...men inga indirekta kostnader heller
- Satsa på parallellpublicering
- Ersätt de vetenskapliga tidskrifterna med öppna plattformar under forskarsamhällets styrning